
Streszczenie

OBECNIE DUŻĄ POPULARNOŚCIĄ cieszy się termin „postprawda” dla określenia stosunku do faktów w dyskursie publicznym. Termin ten oznacza, że w kształtowaniu opinii publicznej donioślejszą rolę odgrywają argumenty odwołujące się do emocji i przekonań, niż argumenty opierające się na faktach. Książka ta jest próbą odpowiedzi na pytanie, czy sformułowana przez Charlesa Taylora pod koniec lat 80. XX wieku koncepcja tożsamości narracyjnej jest nadal aktualna, jeśli uwzględnimy znaczenie postprawdziwej prawdy w projektowaniu podmiotowości nowoczesnej. W ujęciu Taylora tożsamość narracyjna to orientacja w przestrzeni aksjologicznej, a człowiek dzięki narracji i artykulacji określa swoją postawę wobec innych oraz uzyskuje świadomość własnej mapy aksjologicznej. Źródłem wiedzy na temat podmiotowych „ram pojęciowych” jest konwersacja w medium języka, zatem niezbędnym aspektem kształtowania tożsamości jest określona wizja prawdziwości czy akceptowalności znaczeń. Taylor postuluje ekspresywistyczną koncepcję znaczenia, według której znaczenie w przestrzeni publicznej

jest efektem konwersacji polegającej na ujawnianiu podmiotowych ekspresji, przekonań, uczuć, sentymentów, opinii. W tej perspektywie koncepcja Taylora wydaje się nad wyraz aktualna i wpisuje się we współczesny klimat postprawdy. Taylora analiza źródeł podmiotowości nowoczesnej ujawnia w ten sposób również mechanizmy sprzyjające kształtowaniu aktualnej atmosfery postprawdy. Wśród nich możemy wymienić zarówno cechy leżące po stronie podmiotu, jak i afirmację codzienności, swoiste uwewnętrznienie podmiotu, przyznanie „wnętrzu” człowieka wysokiej rangi, uprzedmiotowienie jako tożsamość „punktową” czy rozumienie wolności, jak również pewne aspekty nowoczesnego świata, choćby sekularyzację, tymczasowość i pluralizm wartości.

Słowa kluczowe: postprawda, tożsamość, narracja, nowoczesność, podmiotowość.

Summary

Narrative Identity in the Post-truth Era. On the Contemporary Relevance of Charles Taylor's Thought

THE TERM 'POST-TRUTH' is widely used to describe the status of facts in public discourse. The term implies that arguments appealing to emotions and beliefs play a greater role in shaping public opinion than do arguments based on facts. This book attempts to answer the question of whether the concept of narrative identity, formulated by Charles Taylor in the late 1980s, is still relevant today, if we consider the importance of post-truth in the construction of modern subjectivity. In Taylor's conception, narrative identity is an orientation in axiological space, and a person defines their attitude towards others through narration and articulation, thus becoming aware of their own axiological map. The source of knowledge about the subject's "conceptual framework" is conversation, conducted in the medium of language, hence an essential aspect of identity formation is a certain vision

of the truthfulness or acceptability of meanings. Taylor puts forward an expressivist conception of meaning, according to which meaning in public space is the result of a conversation involving the disclosure of subjective expressions, beliefs, feelings, sentiments and opinions. From this perspective, Taylor's conception seems to be extremely up-to-date and appropriate for the contemporary climate of post-truth. Taylor's analysis of the sources of modern subjectivity can thus be viewed as revealing the mechanisms conducive to shaping the current atmosphere of post-truth. Among such mechanisms, we can mention the features residing on the side of the subject, such as the affirmation of everyday life, a kind of internalization of the subject, assigning great value to human interiority, objectification as a "point" identity, and an understanding of freedom; as well as certain factors outside the subject, namely aspects of the modern world such as secularization, temporality and value pluralism.

Keywords: post-truth, identity, narrative, modernity, subjectivity.